

Περιεχόμενα

Πρόλογος Α' έκδοσης	7
Πρόλογος Β' έκδοσης	9
Πρόλογος Γ' έκδοσης	11

Νευρολογική συμπτωματολογία και σημειολογία

Ι. Βασική νευρολογική εξέταση	27
Προσέγγιση του ασθενή	27
Εξέταση του επιπέδου συνειδήσεως	29
Εξέταση των κρανιακών νεύρων	29
Οσφρητικό νεύρο (I)	29
Οπτικό νεύρο (II)	29
Κοινό κινητικό νεύρο (III)	30
Τροχλιακό νεύρο (IV)	30
Τρίδυμο νεύρο (V)	30
Απαγωγό νεύρο (VI)	30
Προσωπικό νεύρο (VII)	30
Ακουστικό νεύρο (VIII)	30
Γλωσσοφαρυγγικό νεύρο (IX)	30
Πνευμονογαστρικό νεύρο (X)	30
Παραπληρωματικό νεύρο (XI)	30
Υπογλώσσιο νεύρο (XII)	30
Εξέταση των άκρων	30
Μυϊκή ισχύς	30
Μυϊκός τόνος	30
Μυϊκή ατροφία	30
Δεσμιδώσεις	30
Τενόντια αντανακλαστικά	31
Κοιλιακά αντανακλαστικά	31
Παθολογικά αντανακλαστικά	31
Συνέργεια	31

Εξέταση της αισθητικότητας	31
Επιπολής αισθητικότητα	31
Εν τω βάθει αισθητικότητα	31
Συνδυασμένη αισθητικότητα	32
Εξέταση του λόγου	32
Εξέταση της νοητικής ικανότητας	32
Η διαδικασία της διάγνωσης	32
Παραδείγματα	32
2. Κινητική λειτουργία. Ανατομία και νευρολογική σημειολογία	35
Κινητικός νευρώνας	35
Ανώτερος κινητικός νευρώνας	36
Κατώτερος κινητικός νευρώνας	36
Εξωπυραμидικό σύστημα	37
Παρεγκεφαλίδα	38
Αισθητική οδός	38
Απραξία – Αγνωσία	38
3. Αισθητική λειτουργία. Ανατομία και νευρολογική σημειολογία	39
Επιπολής αισθητικότητα	39
Εν τω βάθει αισθητικότητα	40
Συνδυασμένη αισθητικότητα	40
Αισθητικά συμπτώματα	40
4. Συνειδησιακή λειτουργία. Ανατομία και νευρολογική σημειολογία	43
Σημειολογία	43
5. Επικοινωνιακή λειτουργία. Ανατομία και νευρολογική σημειολογία	45
Λόγος	45
Νοητική ικανότητα	46
6. Τα κρανιακά νεύρα και οι διαταραχές τους	47
Οσφρητικό νεύρο (I)	50
Προσβολή της οσφρητικής οδού	51
Οπτικό νεύρο (II)	51
Προσβολή της οπτικής οδού	53
α) Διαταραχή κεντρικής όρασης	53
β) Διαταραχή περιφερικής όρασης	54

Οφθαλμοκινητικά νεύρα (III, IV, VI)	54
Προσβολή των οφθαλμοκινητικών νεύρων	54
<i>Προσβολή του κοινού κινητικού νεύρου</i>	54
<i>Προσβολή του τροχιακού νεύρου</i>	56
<i>Προσβολή του απαγωγού νεύρου</i>	56
Συζυγείς κινήσεις των οφθαλμών	56
Προσβολή των συζυγών κινήσεων των οφθαλμών	56
<i>Υπερπυρηνική παράλυση συζυγών κινήσεων</i>	56
<i>Διαπυρηνική παράλυση συζυγών κινήσεων</i>	56
Νοσήματα και Σύνδρομα	57
Νοσήματα που προσβάλλουν τους εξωτερικούς μύες	57
<i>Μυασθένεια Gravis</i>	57
<i>Μυοπάθεια</i>	57
Νοσήματα που προσβάλλουν τους εσωτερικούς μύες	57
<i>Σύνδρομο Horner</i>	57
<i>Σύνδρομο Holmes-Adie</i>	57
<i>Κόρες Argyll-Robertson</i>	58
Τρίδυμο νεύρο (V)	58
Προσβολή του τριδύμου νεύρου	60
Προσωπικό νεύρο (VII)	60
Προσβολή του προσωπικού νεύρου	61
Ακουστικό νεύρο (VIII)	62
Κοχλιακό νεύρο	62
Αιθουσαίο νεύρο	62
Προσβολή του ακουστικού νεύρου	63
<i>Ακουστικό νευρίνωμα</i>	63
<i>Νόσος του Meniere</i>	63
Γλωσσοφαρυγγικό, πνευμονογαστρικό και υπογλώσσιο νεύρο (IX, X, XII)	63
Γλωσσοφαρυγγικό (IX)	63
Πνευμονογαστρικό (X)	64
Υπογλώσσιο νεύρο (XII)	64
Προσβολή των τριών νεύρων	65
Παραπληρωματικό νεύρο (XI)	65
Προσβολή του παραπληρωματικού νεύρου	66
Ομαδική προσβολή κρανιακών νεύρων	67
7. Μυϊκή αδυναμία	69
Βλάβη στον ανώτερο κινητικό νευρώνα	69
Αδυναμία από εγκεφαλική βλάβη	69

Αδυναμία από νωτιαία βλάβη	69
Βλάβη στον κατώτερο κινητικό νευρώνα	71
Μυϊκή αδυναμία από βλάβη των προσθίων κεράτων του νωτιαίου μυελού	71
Μυϊκή αδυναμία από βλάβη των ριζών	71
Μυϊκή αδυναμία από βλάβη των πλεγμάτων	73
Μυϊκή αδυναμία από βλάβη των περιφερικών νεύρων	74
Μονονευρίτιδες	74
Πολυνευρίτιδες	75
Αξονική πολυνευρίτις	75
Απομυελινωτική πολυνευρίτις	75
Μυϊκή αδυναμία από βλάβη της νευρομυϊκής σύναψης	75
Μυϊκή αδυναμία από βλάβη των μυών	75
8. Ακούσιες ανώμαλες κινήσεις	79
Τρόμος	79
Τρόμος ηρεμίας	79
Τρόμος θέσεως	79
Τρόμος στον τελικό σκοπό	79
Χορεία	79
Δυστονία	79
Αθέτωση	80
Μυόκλονος	81
Τικς	81
Εξωπυραμιδικά νοσήματα	81
Νόσος του Parkinson	81
Εξωπυραμιδικά σύνδρομα και νόσοι	84
Αγγειακός παρκινσονισμός	84
Ατροφία πολλαπλών συστημάτων	84
Προϊούσα υπερπυρηνική παράλυση	84
Ημιχορεία και ημιβαλισμός	85
Χορεία του Huntington	85
Ηπατο-φακοειδική εκφύλιση (Νόσος του Wilson)	85
9. Κεφαλαγία και Προσωπαγία	87
Κεφαλαγία	87
Πρωτοπαθείς κεφαλαλγίες	87
Ημικρανία	87
Κεφαλαγία τάσεως	88
Αθροιστική κεφαλαγία	88

Κεφαλαλγία εξαρτώμενη από αναλγητικά	89
Δευτεροπαθείς κεφαλαλγίες	89
Αυξημένη ενδοκράνια πίεση	89
Ελαττωμένη ενδοκράνια πίεση	89
Θρόμβωση των εγκεφαλικών φλεβωδών κόλπων	90
Υποσκληρίδιο αιμάτωμα	90
Υπαραχνοειδής αιμορραγία	90
Οργασμική κεφαλαλγία	90
Μηνιγγοεγκεφαλίτις	91
Γιγαντοκυτταρική κροταφική αρτηρίτις	91
Προσωπαλγία	92
Νευραλγία τριδύμου	92
Μεθερπητική νευραλγία	94
Νευραλγία γλωσσοφαρυγγικού	94
Αθροιστική κεφαλαλγία	94
Κολπίτιδες	94
Άτυπη προσωπαλγία (ιδιοπαθής)	94

Νευρολογικά νοσήματα

10. Άνοια	99
Νόσος Alzheimer	100
Μετωπο-κροταφική άνοια (Άνοια με σωματία του Lewy)	102
Αγγειακή άνοια	102
Μετατραυματική άνοια	103
Ενδοκρανιακοί όγκοι	104
Φλεγμονώδη αίτια	104
Υδροκέφαλος	104
Τοξικά αίτια	105
Μεταβολικά αίτια	105
Υποθυρεοειδισμός	105
Ανοξικά αίτια	105
11. Σκλήρυνση Κατά Πλάκας	109
Σκλήρυνση Κατά Πλάκας και Απομυελνωτικά Νοσήματα του Κεντρικού Νευρικού Συστήματος	114
Οπτική νευρομυελίτις (Νόσος του Devic)	114
Προϊόσα πολυεστιακή λευκοεγκεφαλοπάθεια	114

12. Επιληψία	115
Πρωτοπαθώς γενικευμένη επιληψία	115
Πρωτοπαθώς γενικευμένες τονικο-κλονικές “E” κρίσεις	115
Αφαιρέσεις (<i>Petit mal</i>)	116
Μυοκλονική επιληψία της εφηβείας	117
Εστιακή επιληψία	117
Δευτεροπαθώς γενικευμένη επιληψία (<i>Grand mal</i>)	118
Επιληπτική κατάσταση (<i>Status epilepticus</i>)	118
13. Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια	123
Αγγείωση του εγκεφάλου	123
Ισχαιμικό εγκεφαλικό επεισόδιο	123
Αιμορραγικό εγκεφαλικό επεισόδιο	130
Ενδοεγκεφαλική αιμορραγία	131
Υπαραχνοειδής αιμορραγία	132
14. Κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις (ΚΕΚ)	135
Επισκληρίδιο αιμάτωμα	137
Υποσκληρίδιο αιμάτωμα	137
Αντιμετώπιση των ΚΕΚ	138
Όψιμες μετατραυματικές εκδηλώσεις	138
15. Παθήσεις του νωτιαίου μυελού και των ριζών	139
Σπονδύλωση και ριζίτις	141
Αυχενική σπονδύλωση	142
Οξεία κήλη μεσοσπονδυλίου δίσκου	143
Νωτιαίο έμφρακτο	144
Οξεία εγκαρσία μυελίτις	144
Όγκοι νωτιαίου μυελού	145
Πρωτοπαθείς όγκοι	145
Δευτεροπαθείς όγκοι	145
Εξωμυελικοί όγκοι	145
Ενδομυελικοί όγκοι	146
16. Όγκοι του εγκεφάλου	147
Πρωτοπαθείς όγκοι	149
Γλοιώματα	149
Πολύμορφο γλοιοβλάστωμα και αναπλαστικό αστροκύττωμα	149
Πιλοκυτταρικό και διάχυτο αστροκύττωμα	150

<i>Παρεγκεφαλιδικό αστροκύττωμα</i>	150
<i>Γλοίωμα του στελέχους</i>	150
<i>Γλοίωμα του οπτικού νεύρου</i>	151
Μηνιγγιώματα	151
<i>Μηνιγγίωμα της οσφρητικής αύλακας</i>	152
<i>Παραεπίπιο και υπερεπίπιο μηνιγγίωμα</i>	152
<i>Υποσκηνίδιο μηνιγγίωμα</i>	152
Αδενώματα της υπόφυσης	153
Κρανιοφαρυγγίωμα	153
Μυελοβλάστωμα	153
Επενδύωμα	154
Αιμαγγειοβλάστωμα της παρεγκεφαλίδας	154
Όγκοι της περιοχής του κωναρίου	154
Νευρίνωμα του ακουστικού νεύρου	155
Αγγειώματα	155
Κολλοειδής κύστη της πλάγιας και 3ης κοιλίας	155
Πρωτοπαθές λέμφωμα του κεντρικού νευρικού συστήματος	155
Μεταστατικοί όγκοι	157
Όγκοι του επιφάρυγγα με ενδοκρανιακή επέκταση	158
Καλοήθης ενδοκρανιακή υπέρταση	158
17. Λοιμώξεις του κεντρικού νευρικού συστήματος	161
Μηνιγγίτιδες	161
Τύποι μηνιγγίτιδας	162
Οξεία βακτηριακή μηνιγγίτις	162
Υποξεία βακτηριακή μηνιγγίτις	162
Χρόνια κοκκώδης μηνιγγίτις	163
Ιογενής μηνιγγίτις	163
Κακοήθης μηνιγγίτις	163
Εγκεφαλίτιδες	163
Εγκεφαλίτις από απλό έρπη	164
Εγκεφαλικό απόστημα	164
Νωτιαίο εξωσκληρίδιο απόστημα	165
Μεταλοιμώδης εγκεφαλομυελίτις	165
Ιογενείς λοιμώξεις του νευρικού συστήματος με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά	166
Οξεία πολιομυελίτις	166
Έρπης ζωστήρ	166
Έρπης απλός	166
Λύσσα	166

Νόσος Creutzfeldt-Jacob (σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια)	166
Σύνδρομο του Reye	166
Μετα-στρεπτοκοκκικά σύνδρομα	167
Λοιμώξεις Κεντρικού Νευρικού Συστήματος σε ανοσοκατασταλμένους ασθενείς	167

18. Παθήσεις του περιφερικού νευρικού συστήματος:	
 πρόσθιων κεράτων, νεύρων, νευρομυϊκής σύναψης, μυών	169
Παθήσεις των προσθίων κεράτων	169
Νόσος του κινητικού νευρώνα (Μυατροφική πλαγία σκλήρυνση)	169
Κληρονομική νωτιαία μυϊκή ατροφία	170
Επίκτητες μορφές προσβολής των προσθίων κεράτων	170
Ιογενής προσβολή	170
Τοξική προσβολή	170
Εκφυλιστικά νοσήματα	170
Περιφερικές νευροπάθειες	171
Μονονευρίτιδες	171
Κρανιακές μονονευρίτιδες	171
<i>Παράλυση του προσωπικού νεύρου (παράλυση του Bell)</i>	171
<i>Άλλες κρανιακές μονονευρίτιδες</i>	171
Περιφερικές μονονευρίτιδες	171
Προσβολές των πλεγμάτων	174
Πολυνευροπάθειες	175
Μεταβολικές πολυνευροπάθειες	175
Στερητικές νευροπάθειες	175
Παρανεοπλασματικές νευροπάθειες	175
Νευροπάθειες σε αυτοάνοσα νοσήματα	175
Τοξικές νευροπάθειες	175
Κληρονομικές νευροπάθειες	175
Οξεία φλεγμονώδης πολυνευροπάθεια (σύνδρομο Guillain-Barré)	175
Παθήσεις της νευρομυϊκής σύναψης	176
Βαριά μυασθένεια (Μυασθένεια Gravis)	176
Μυασθενικό σύνδρομο (σύνδρομο Eaton-Lampert)	179
Αλλαντίαση	179
Τέτανος	179
Παθήσεις των μυών	179
Φλεγμονώδεις μυοπάθειες	179
<i>Ιδιοπαθής πολυμυοσίτις και δερματομυοσίτις</i>	180
<i>Ρευματική πολυμυαλγία</i>	180
Κληρονομικές μυοπάθειες	181

Μυϊκές δυστροφίες	181
<i>Μυϊκή δυστροφία Duchenne</i>	181
<i>Μυϊκή δυστροφία Becker</i>	181
<i>Προσωπο-ωμοπλατο-βραχιόνια μυϊκή δυστροφία</i>	181
<i>Μυοτονική μυϊκή δυστροφία (νόσος του Steinert)</i>	181
Μεταβολικές μυοπάθειες	182
Διαταραχή του μεταβολισμού του γλυκογόνου (γλυκογονιάσεις)	182
Διαταραχές του μεταβολισμού των μιτοχονδρίων (μιτοχονδριακές μυοπάθειες)	182
Διαταραχές του μεταβολισμού του Καλίου	182
Ενδοκρινικές μυοπάθειες	182
Θυρεοτοξική μυοπάθεια	182
Υποθυρεοειδική μυοπάθεια	182
Μυοπάθεια από τη χορήγηση φαρμακευτικών ουσιών	182
Οξεία επίκτητη νευρομυϊκή διαταραχή της Μονάδας Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ)	182

19. Διαταραχές της συνείδησης: κώμα, σύγχυση και προσομοιάζουσες καταστάσεις **185**

Νευρολογική εκτίμηση του κωματώδη ασθενή	185
Προσομοιάζουσες καταστάσεις	187
Εγκεφαλικός θάνατος	187
Φυτική κατάσταση	188
Σύνδρομο εγκλεισμού	190
Σύγχυση	190
Οργανική συγχυτική διαταραχή	190

20. Νευρολογικές εκδηλώσεις σε συστηματικά νοσήματα και παρανεοπλασματικά σύνδρομα **193**

Μεταβολικά νοσήματα	193
Παθήσεις των νεφρών	193
<i>Ουραιμική εγκεφαλοπάθεια</i>	193
<i>Ουραιμική πολυνευροπάθεια</i>	193
Παθήσεις του ήπατος	193
<i>Περιοδική ηπατική εγκεφαλοπάθεια</i>	193
<i>Προϊούσα ηπατική εγκεφαλοπάθεια</i>	193
Παθήσεις των ενδοκρινών αδένων	193
<i>Παθήσεις του θυρεοειδούς</i>	193
<i>Υπερθυρεοειδισμός</i>	193
<i>Υποθυρεοειδισμός</i>	194

<i>Παθήσεις του παγκρέατος</i>	194
<i>Σακχαρώδης διαβήτης</i>	194
Παθήσεις των πνευμόνων	194
<i>Υποξία</i>	194
<i>Υπερκαπνία</i>	194
<i>Υποκαπνία</i>	194
Παθήσεις του αίματος	194
<i>Πολυκυτταραιμία</i>	194
<i>Κακοήθης αναιμία</i>	194
<i>Δρεπανοκυτταρική αναιμία</i>	194
<i>Λευχαιμία</i>	194
<i>Λέμφωμα</i>	194
<i>Πολλαπλό μνέλωμα</i>	195
Αγγειίτιδες και αυτοάνοσα νοσήματα	195
<i>Οξώδης πολυαρτηρίτις</i>	195
<i>Κοκκιωματώδης αγγειίτις του Wegener</i>	195
<i>Κροταφική αρτηρίτις</i>	195
<i>Ρευματοειδής αρθρίτις</i>	195
<i>Συστηματικός ερυθματώδης λύκος</i>	195
<i>Νόσος των Αδαμαντιάδη-Bechet</i>	195
<i>Σαρκοείδωση</i>	195
Αβιταμινώσεις	196
<i>Βιταμίνη Α</i>	196
<i>Βιταμίνη Β₁</i>	196
<i>Βιταμίνη Β₂</i>	196
<i>Βιταμίνη Β₆</i>	196
<i>Βιταμίνη Β₁₂</i>	196
Παρανεοπλασματικά σύνδρομα του Νευρικού Συστήματος	196
21. Νευρο-αποκατάσταση	199
<i>Φυσιοθεραπεία</i>	200
<i>Λογοθεραπεία</i>	201
22. Νευρο-ψυχιατρική	203
<i>Ανώτερες φλοιϊκές λειτουργίες</i>	203
<i>Νευρολογικά νοσήματα</i>	203
<i>Οι νοητικές λειτουργίες, η συμπεριφορά και οι διαταραχές τους</i>	204
<i>Προσοχή</i>	204
<i>Αγνωσία</i>	204

Απραξία	204
Αφασία	204
Μνήμη	204
Συμπεριφορά	204

23. Η Νευρολογία στα γενικά εξωτερικά ιατρεία **209**

Διαταραχή όρασης	209
Οφθαλμολογικός έλεγχος	209
Διαταραχή ακοής	210
Διαταραχή όσφρησης	210
Διαταραχή γεύσης	210
Ίλιγγος, ζάλη, αστάθεια	210
Διαταραχή ομιλίας	210
Δυσφωνία	210
Δυσαρθρία	210
Δυσφασία	210
Μυική αδυναμία	211
Ριζίτις	211
Εύκολη κόπωση	211
Διαλείπουσα χωλότητα	211
Κεφαλαλγία	212
Προσωπαλγία	212
Αυχεναλγία	212
Οσφυαλγία	212
Ακούσια κινητικότητα	212
Διαταραχή αναπνοής	212
Παροδική διαταραχή συνείδησης	212
Διαταραχή συνείδησης	213
Διαταραχή ούρησης και αφόδευσης	213
Διαταραχή μνήμης	213
Παροδική διαταραχή μνήμης	213
Διαταραχή συμπεριφοράς	213

24. Κλινικο-ανατομικές, κλινικο-παθολογικές συσχετίσεις και κλινικά περιστατικά **215**

A. Κλινικο-ανατομικές συσχετίσεις	215
B. Κλινικο-παθολογικές συσχετίσεις	231
Γ. Κλινικά περιστατικά	245

Βιβλιογραφία	353
Ευρετήριο	363